

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum personæ diuinæ conueniat assumere naturam humanam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

sona Spiritus sancti vocatur donum incrementum, vt patet ex 1. parte quæstione 38. Tertio, Modus ille seu inexistencia humanitatis in Verbo, dicitur gratia vnionis; & sic gratia vnionis est quid cratum. Ita D. Thomas infra art. 12. ad 3. Quarto, Totus Christus interdum dicitur gratia vnionis; quia est summum donum gratiæ nobis collatum; constans vnione Verbi & humanæ nature; iuxta illud Ioan. 3. v. 16 *Sic Deus dilexit mundum vt filium suum vngentum daret.* & Isaia 9. v. 6. *Paruulus natus est nobis, & filius datus est nobis.* Et sic gratia vnionis est quiddam constans ex creato & increato. Vide Caiet. infra quæst. 7. a. 3. & D. Bonaucaturam in 3. dist. 2. art. 3. qu. 2.

ARTICVLVS XI.

Vtrum Vnionem Verbi incarnati aliqua merita præcesserint?

78
Nulla merita præcesserunt de condigno,

Respondetur Tribus Conclusionibus. Prima est; Christus non potuit suam Incarnationem mereri. Ratio est; quia ipsa erat principium omnium meritorum. Principium autem meriti, non cadit sub meritum.

Secunda: Nulla creatura potuit ex condigno mereri Christi incarnationem. Primò, quia merita ex condigno, ex natura sua ordinantur ad beatitudinem, tamquam ad vltimū terminum: atqui vnio hypostatica est longè sublimior, quam vnio beatitudinis. Quare merita creaturæ non habent proportionem condigni ad illam. Secundò, Quia hæc vnio est principium omnium meritorum, saltem in humana natura: ergo saltem nullus hominum potest illam mereri. Tertio, Quia bonum vnus hominis puri, non potest esse causa vniuersalis totius boni humani generis.

Præcesserunt sanctorum Patrum merita de congruo,

Tertia Conclusio: Ex congruo Sancti Patres, meruerunt Incarnationem: cum enim Deus istud mysterium ex sua gratuitâ voluntate prædestinasset, præuisis Patrum meritis; etiam propter illa

voluit illius executionem. Verum de hoc plura Quæstione de merito Christi.

ARTICVLVS XII.

Vtrum gratia vnionis fuerit Christo homini naturalis?

Respondetur duabus Conclusionibus. Prima; Nec gratia Habitualis, nec gratia vnionis fuit Christo naturalis, tamquam ex principijs humanæ nature causata fuerit.

Secunda: Vtraque gratia quodammodo fuit Christo naturalis; tum, quia à natiuitate; tum, quia à natura diuinâ, quæ in ipso erat.

Notandum est, Gratiam vnionis (quæ nihil est aliud quam coniunctio humanæ nature cum Verbo) Christo homini dupliciter dici naturalem. Primò, Quia est de ratione huius suppositi, & etiam ipsius nature humanæ, quatenus est natura huius hypostasis; ita vt sine illâ gratiâ hoc suppositum humanum, seu Christus, esse vel concipi nequeat: Et ita quodammodo pertinet ad naturam huius suppositi. Sicut de ratione hominis est vnio anime cum corpore; & de ratione anime, quatenus est vita huius corporis, est inexistencia & informatio corporis; ita vt sine eâ concipi nequeat vitam dare. Secundò; dicitur naturalis, quia est à principio intrinseco, nam facta est à natura diuina, quamuis non naturaliter ab illâ manauerit, sed liberè effecta sit. Quòd fit vt hac ratione valde impropiè dicatur naturalis.

Gratia autem habitualis similiter dicitur naturalis dupliciter. Primò, Quia tamquam naturalis quædam proprietas sequitur ex vnione humanæ nature cum Verbo, non physica emanatione, sed morali. Quomodo gloria corporis emanabit ex beatitudine anime in beatis. Secundò, Quia à natura diuinâ emanauit in humanam; median- te tamen libera efficientia. Vnde hac ratione valde impropiè dicitur naturalis.

79

Distingui- tur.

Gratia vnio nis dupliciter est Christo homini naturalis,

Similiter & gratia Habitualis

Q V Æ S T I O T E R T I A.

De modo Vnionis ex parte assumentis.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum persona diuina conueniat assumere naturam humanam?

Respondetur; Assumere naturam creatam proprijsimè conuenit personæ diuinæ. Probat; Quia persona diuina est principium & terminus huius assumptionis; principium quidem, quia est causa efficiens; terminus verò, quia assumptio fit per vnionem ad personam: ergo persona proprijsimè dicitur assumere. Patet Consequentia, quia assumere nihil aliud in-

cludit, nisi esse principium & terminum assumptionis: Nam nihil est aliud nisi *sumere ad se.*

Notandum in Responione ad 1. solum agi de modo loquendi: est enim reuera humana natura Verbo fit adiuncta & adstricta; tamen non ita proprie dicimus Verbo esse aliquid additum, aut aliquam accessionem factâ ad Verbum: cum enim omnia in se eminenter contineat & anticipet, nihil perfectionis ei accreuit; sed potius humanæ nature omnis perfectio accessit.

Notandū Secundò, in Resp. ad 2. Omne indiuiduum essentialiter esse incommunicabile, sed modo sibi accommodato: natura enim indiuidua est incommunicabilis pluribus naturis, quibus identifficetur: in hoc enim consistit ratio eius indiuidua. Non tamen est incommunicabilis pluribus personis,

Quomodo natura indiuidua sit incommu- nicabilis.

Quomodo
hypostasis.

personis, quia potest à pluribus terminari. Cōtrā, hypostasis est incōmunicabilis pluribus personis, nam de ratione eius est esse vltimō terminatum, ita vt nihil ei subit: est tamen cōmunicabilis pluribus naturis; quia etiam terminus vltimus non possit amplius terminari: possunt tamen plura eodem termino terminari. Sed occurrunt hic duo dubia.

D V B I V M I.

An persona creata possit assumere immediatē aliam naturam creatam?

3
Nequit id
feri vir-
tute natu-
rali.

Respondeo & Dico Primò, Non potest virtute naturali alienam naturam hypostaticè assumere. Est certa & communis Doctorum in 3. dist. 1. Probatur, Quia duas naturas esse in eodem supposito, est supra conditionem naturalem rerum quæ fert vt singulæ naturæ suam habeant suppositum, ac per se existant: atqui conditio naturalis à rebus superari non potest per vllas vires creaturæ. Vnde nec Angeli hoc modo assumere corpora possunt, sed dumtaxat instar externi operimenti. Confirmatur, quia modi seu proprietates vniuersales entis, quales sunt, esse per se, & esse in alio, non possunt mutari, nisi ab auctore totius vniuersi.

4
Neque
diuina.

Dico Secundò, Etiam per potentiam Dei absolutam fieri nequit, vt persona creata alienam naturam sibi copulet; ita vt illi suam hypostaticam vnionem immediatè communicet, Est communis sententia Doctorum in 3. d. 1. & 5. vbi Durandus dist. 1. q. 5. Paludanus q. 1. Caietan. hoc loco, & D. Thomas in resp. ad 2. qui tribuit hoc infinitati Verbi, quod alienam naturam terminare possit. Neque quemquam puto negaturum, qui censet personalitatem esse dumtaxat modum quemdam existentiam.

Modus
vnus rei
nequit
rem aliam
modis
ficare.

Ratio est, Quia supra ostensum est personalitatem nō esse rem aliquam à natura creata realiter distinctam, sed solum naturæ quendam modum & terminum. Sicut figura est modus qualitatis, Atqui id quod solū est modus rei ab illa non realiter distinctus, non potest vlla ratione, nisi rem illam modificare, vt patet inductione: Vna enim figura non potest afficere nisi vnum corpus; vna scilicet non potest esse nisi in vno homine; vna paternitas nisi in vno Patre. Cuius ratio vltior est, quia modus omnis in suo conceptu essentiali includit id, cuius est modus; ita vt sine illo ne cōcipi quidem possit: nihil enim est aliud, quàm ipsa res, taliter vel taliter se habens; sic vel sic modificata: ergo non potest alienam naturam terminare vel modificare, nisi eius natura, quam naturaliter modificat, transeat in alteram, ita vt duæ naturæ fiant vna natura. Cōfirmatur à simili: impossibile est vt accidens communicet alteri accidenti suam inhaerentiam, ita vt alterum per illam inhaereat; idque ideo dumtaxat, quia inhaerentia est modus accidentis: ergo nec vna substantia potest alteri suam substantiam communicare, vt per illam subsistat: quia substantia est tantummodò substantiæ modus.

5
Substentia
verbi
non est
modus.

Dices: Ergo nec Verbum diuinum poterit suam substantiam communicare alteri naturæ. Respondeo Negando Consequentiam, Quia substantia Verbi non est dumtaxat modus qui-

dā res, sicut substantia creata: sed est per se ipsam res perfectissima; & purissimus actus, vbique intimè præsens. Quare facillè potest alienas naturas terminare & sustentare. Et quia hoc illi conuenit propter infinitatem, dicit D. Thomas, hanc vim terminandi alienam naturam requirere infinitatem in persona.

D V B I V M II.

Utrum suppositum creatum possit alienam naturam creatam diuinā virtute, saltem mediante assumere, sustentando & terminando illā, mediante suā naturā?

6
Affirmatur

Respondeo, Valdè probabile esse id fieri posse per omnipotentiam creatoris. Tenet hoc Guilielmus Occam in 3. qu. 1. Et Ioan. Maior in 3. dist. 1. qu. 5. Inclinat valdè Scotus dist. 1. qu. 4. & Gabriel eadem dist. qu. 2. dub. 5.

Potest vna
res alteri
intimè esse
præsens in-
que varijs
modis.

Probatur Primò, Quia nulla apparet implicantiā. Imò videtur multò facilius, quàm mysterium Incarnationis: nam maior est proportio inter naturas creatas, quàm inter creatam & incretam: & vtraque alteri facillimè potest per diuinā potentiam ita applicari, vt altera alteri sit intimè præsens per suam substantiam; idque varijs modis: nempe vt vna coexistat tota singulis partibus alterius, vel vna alteri coextendatur. Item, facile potest esse vnus trahi ad existendum in altero, non tamquam in subiecto, sed tamquam in terminante existentiam. Si enim natura humana potuit trahi & eleuari quasi in immensum supra se, ad inexistentem Verbo sine informatione: cur non etiam poterit trahi ad inexistentem alteri supposito; præsertim cum hic non opus sit tantā eleuatione; & possit illi supposito dari quædam capacitas, secundum quam alteri naturæ aptetur, eamque accipiat & eius existentiam terminet.

Probatur Secundò, Si personalitas creata esset res distincta à naturā, nulla esset ratio, cur talis personalitas non posset poni in diuersis naturis, illasque terminare & sustentare; vt fatentur etiam auctores alterius sententiæ: Sicut idem accidens potest poni in diuersis subiectis; & eadem anima in diuersis corporibus; & idem corpus in diuersis locis. Neque ad hoc necessarium esset, vt talis personalitas eminenter cōtineret personalitates aliarum naturarum; aut vt haberet vim infinitā terminandi: sed satis esset habere vim terminandi & sustentandi naturam, & modo sibi accommodato per potentiam Dei ad hunc effectum eleuari. Ergo cum suppositum creatū mediante naturā hæc omnia habeat, non videtur vlla ratio, cur negari debeat alienam naturam illi hypostaticè posse vniri.

Probatur Tertio, Quia Deus potest res creatas eleuare ad efficiendum aliquid, quod illarum vim naturalem excedit: vt res naturales ad efficienda opera supernaturalia. Cur etiam non possit vnū suppositum eleuare ad capiendam & terminandā, & sustentandā aliquam naturam; ad quam non habet naturalem proportionem? difficilius enim videtur dependentia effectus à causā non habente naturalem virtutem efficiendi, quàm dependentia naturæ à termino seu supposito sibi non naturali; quia hæc dependentia nullam causalitatem inuoluit.

D d Probatur

7
Quidam
consens
Angelos
assumpsisse
vera cor-
pora.

Probat *Quartò*, Multi viri eruditissimi sentiunt re ipsa quosdam Angelos fuisse incarnatos: ergo signum est hoc non inuolueri contradictorium. Antecedens patet, Nam Tertull. lib. de carne Christi, & lib. 3. contra Marcionem & alibi, dicit Angelos veram carnem assumpsisse, cum apparuerunt Abraham: & inde probat possibilem fuisse Incarnationem Verbi in verà carne. Origenes existimavit Malachiam fuisse Angelum incarnatum, vt refert Hieron. præfatione in Malachiam: nec tamen id refutat tamquam impossibile. Idem D. Hieronymus in primum caput Aggæi sub finem ait: *Quidam putant Ioannem Baptistam & Malachiam, (qui interpretatur Angelus Domini) & Aggæum fuisse Angelos, & dispensatione Dei assumpsisse humana corpora: nec mirum hoc de Angelis credi; cum pro salute nostrâ, etiam Filius Dei humanum corpus assumpsit.* Idem in caput 7. Danielis in illud: *Considerabam cornua*, dicit quosdã existimasse Antichristum fore diabolum, scilicet incarnatum; quod videtur insinuare Theodoretus in Epitome diuinorum decretorum cap. de Antichristo, & indicat Cõmentarius D. Ambrosij 2. ad Thessal. 2. quamquam reuerà nihil cogat hos duos Patres sic intelligere: solum enim dicunt Antichristum fore organum diaboli, in quo re ipsa & corporaliter fit diabolus habiturus, & omnem vim suam exerturus.

ARTICVLVS II.

Virum natura diuina conueniat assumere naturam creatam?

Respondetur Primò, Natura diuina potest dici secundariò & mediatè assumpsisse naturam humanam. Secundò, Filius immediatè & propriissimè. Tertiò, Pater & Spiritus S. nullo modo.

Ad Assumptionem
duo requi-
sita.

Prima & secunda pars probatur, Quia ad assumptionem duo requiruntur, scilicet vt assumens sit principiu, & vt sit terminus assumptionis; assumere enim est ad se sumere; atqui natura diuina est principiu assumptionis, scil. principiu quo, sicut & omnis operationis in exteriora; quia eius virtute diuinæ personæ omnia operantur. Item, est quodammodo principiu quod, ratione idètitatis cum persona. Est etiam terminus assumptionis, non ratione sui, sed ratione idètitatis cum persona Verbi: ergo natura diuina sumpsit humanam mediatè (quomodo intelligendi Patres quando dicunt naturam diuinam esse incarnatam) Filius autem immediatè & propriissimè; tam ex parte principij, quam ex parte termini.

Tertia pars probatur, Quia etsi Pater & Spiritus S. fuerit principiu assumptionis, non tamen villo modo fuerit terminus: quia nec per se, nec ratione idètitatis cum Filio; quia re ipsa à Filio distinguuntur. Sed est

D V B I V M.

An Filius Dei terminet & sustentet immediatè naturam humanam per aliquid absolutum & essentialè, An per suam rationem relatiuam & personalem? Quod alij Doctores sic proponunt: Quæ sit ratio formalis terminandi humanam naturam?

Sententia
Durandi.

Sunt due præcipue sententiæ. Prior est Durandi, Filium terminare & sustentare natura-

humanam primò & immediatè ratione cuiusdam perfectionis essentialis, nempe ratione subsistentiæ communis, qua primò & per se subsistit hic Deus: quare prius & immediatius factam esse vnionem ad naturam, quam ad personam. Nò tamen Durandus cogeretur fateri Patrem & Spiritum S. esse incarnatos; addit hanc vnionem non sufficere, vt aliqua persona dicatur per eam incarnata, sed tantummodò natura: quare præter hanc requiri aliam quandam cum ipsa Filij proprietate, ratione cuius ipse duntaxat, non Pater, non Spiritus sanctus dicitur factus homo.

Thomista
parum ab
eo differit.

Ab hac sententiâ parum differt illa Thomistarum, qui dicunt humanam naturam per subsistentiam relatiuam Verbi subsistere; carere tamè existentia creatâ, sed existere per existentiam absolutam diuinitatis. Nam hæc existentia, reuerà est subsistentia Durandi communis toti Trinitati; quam nos etiam cum communiori sententiâ Doctorum in Deo ponimus.

Alterâ sententiâ est communior & verior, Filium Dei humanam naturam terminare tantummodò per suam proprietatè relatiuam. Pro qua

10

Dico Primò, Id quod immediatè assumit & simul terminat humanam naturam, est tantum Filius Dei; non Pater, nec Spiritus S. Est fide tenenda, vt patet ex Scripturis & Concilij supra allatis qu. 2. art. 2.

Solus filius
terminat
naturam
humanam.

Dico Secundò, Id per quod Verbum diuinum immediatè terminat & sustentat naturam humanam, non potest esse aliqua perfectio absoluta, seu essentialis; quod sit commune toti Trinitati. Est communior sententiâ Theologorum in 3. dist. 1. vel 5. Scotus dist. 1. q. 5. & dist. 5. q. 1. & 2. Ibidè Bonauentura, Gabriel, Paludanus, & Richardus. Alexander Halensis 3. p. q. 4. memb. 1.

11

Non tamen
per aliquid
absolutum
commune
Trinitati.

Probat *Primò*, Ex Concilio Toletano VI. & XI. vtròque cap. 1. in confessione fidei: *Solus Filius suscepit humanitatem in singularitate personæ, non in vnitatè nature*, id est, inquit, in eo quod propriam est Filij, non quod commune est Trinitati.

Probat *Secundò*, Quia alioqui Pater & Spiritus sanctus erunt homo per hanc vnionem.

12

Alioquin
Pater &
Spiritus S.
esset homo.

Quod Confirmatur Primò, Quia si Verbum diuinum terminet immediatè naturam humanam per quid absolutum: ergo hæc vnio erit facta immediatè ad aliquid commune tribus personis (quod etiam fateretur Durandus:) ergo tres personæ æquè terminabunt naturam humanam per istam communem subsistentiam. Nam effectus tunc est communis, quando ratio causandi est communis: atqui ratio terminandi hic est communis, nempe communis subsistentia: ergo terminare & sustentare est commune tribus personis. Sicut si tres lineæ concurrant in vno punctum, & vna ex illis ratione illius puncti tangat aliquam superficiem; omnes illæ lineæ ratione illius puncti tangent eandem: pari modo, cum omnes tres personæ concurrant in vnâ subsistentiam communem, si Filius ratione illius, humanam naturam terminet; etiam Pater & Spiritus S. eandem terminabunt. Quod etiam alio simili potest probari: Pater, & Filius, & Spiritus S. idèo dicuntur vnus creator, quia ratio creandi est communis; scilicet potentia: ergo etiam quilibet ex illis verè sustentabit, terminabit, & assumet naturam humanam: quia ratio sustentandi, terminandi, assumendi, est communis.

à simili.

Confirma-